

R O Z H O D N U T Í

Kárný senát Nejvyššího správního soudu složený z předsedkyně senátu Mgr. Daniely Zemanové a jeho členů: JUDr. Vladimíra Jurky, Mgr. Věroslava Řezáče, JUDr. Aleny Mátlové, JUDr. Josefa Doubka a JUDr. Dalimily Gadasové, projednal v ústním jednání dne 1. 9. 2010 kárnou žalobu ministryně spravedlnosti ze dne 9. 7. 2009, proti JUDr. J. G., soudnímu exekutorovi, Exekutorský úřad Praha 6, se sídlem Bělohorská 270/17, Praha 6, zastoupenému obhájcem Mgr. Janem Dajbychem, advokátem se sídlem Tychonova 44/3, Praha 6, a rozhodl

t a k t o :

- I. Podle § 116 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., v platném znění („exekuční řád“)

**kárně obviněný soudní exekutor
JUDr. J. G.**

j e v i n e n t í m , ž e

jako soudní exekutor v řízení vedeném u Exekutorského úřadu Praha 6 pod sp. zn. 25 EX 1404/05 byl nečinný v období od 12. 9. 2007, kdy vydal exekuční příkaz č. j. 25 Ex 1404/05 – 44, až do dne 31. 12. 2008, kdy byly ze strany exekutora doručovány exekuční příkazy, usnesení soudu o nařízení exekuce a další písemnosti povinným a třetím osobám,

t e d y

z á v a Ź n ě p o r u š i l

ustanovení § 46 odst. 1 exekučního řádu, ve spojení s § 2 exekučního řádu,

č í m Ź s p á c h a l

kárné provinění podle § 116 odst. 2 exekučního řádu.

- II. Za to uložil kárný senát podle § 116 odst. 3 písm. b) exekučního řádu

p í s e m n é n a p o m e n u t í .

O d ů v o d n ě n í :

Ministryně spravedlnosti (dále jen „kárný žalobce“) podala na soudního exekutora JUDr. J. G. (dále jen „soudní exekutor“, případně „exekutor“) kárnou žalobu, neboť ve věci vedené pod sp. zn. 25 EX 1404/05 byl nečinný v období od 12. 9. 2007, kdy vydal exekuční příkaz č. j. 25 Ex 1404/05 – 44, do 31. 12. 2008, kdy dle návrhu probíhalo doručování usnesení soudu o nařízení exekuce solidárně povinným. Dle kárného žalobce tímto obviněný soudní exekutor porušil povinnost postupovat bez zbytečných průtahů stanovenou exekučním řádem a Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže soudních exekutorů postupovat nezávisle, svědomitě a pečlivě a tím ohrozil vážnost exekutorského úřadu, za což mu navrhl uložit odpovídající kárné opatření v souladu s § 116 odst. 2 exekučního řádu, které dále nespecifikoval.

Kárný žalobce navrhl provést důkaz obsahem exekučního spisu sp. zn. 25 EX 1404/05. Ke kárné žalobě dále přiložil stížnost povinné R. M. ze dne 5. 3. 2009, na jejímž základě bylo zahájeno šetření, které vyústilo v podání kárné žaloby, a vyjádření obviněného exekutora ze dne 19. 3. 2009 a 15. 5. 2009.

Ve stížnosti ze dne 5. 3. 2009 R. M., jakožto jedna z celkem čtyř povinných v exekučním řízení, uvedla, že o průběhu exekučního řízení, včetně vydání exekučního příkazu, se dozvěděla dne 31. 12. 2008, kdy jí byly doručeny písemnosti týkající se exekuce. Dlužnou pohledávku měl hradit její bývalý manžel, s nímž se nestýká, nebyla proto informována o tom, že dluh není hrazen. Namítá, že pokud by byla o nehrazení pohledávky informována již v roce 2005, kdy bylo zahájeno exekuční řízení, pohledávku by dobrovolně uhradila. V lednu 2009 se domáhala u exekutorského úřadu obviněného exekutora sdělení, jaká částka má být doplacena, aby exekuce mohla být zastavena, ze strany exekutorského úřadu jí však nebyly dlouhodobě sdělovány potřebné informace.

Obviněný exekutor ve vyjádření ze dne 19. 3. 2005 nejprve odkázal na chybu v údajích uvedených v usnesení o nařízení exekuce ze dne 9. 9. 2005 (chybné datum narození jedné z povinných). Uvedl, že opravné usnesení mu bylo doručeno až dne 5. 2. 2007, do této doby tedy neměl správné identifikační údaje všech povinných a nemohl provádět lustrace jejich majetku. Usnesení o nařízení exekuce nemohlo být povinným doručeno dříve, nežli začalo působit tzv. „generální inhibitorium“ z důvodu zabránění úmyslného zmenšování jejich majetku. Toto usnesení jim proto bylo doručeno v okamžiku, kdy již byl zajištěn veškerý dostupný majetek. Dále se obviněný exekutor vyjadřoval ke komunikaci s povinnou R. M. v průběhu roku 2009, která však není předmětem kárné žaloby. V doplnění vyjádření ze dne 15. 5. 2009 k předchozím tvrzením upřesnil, že exekuční příkazy vydané v roce 2007 doručil pouze institucím evidujícím postižený majetek povinných, z důvodu předčasného nevyzrazení exekuce a zmaření jejího účelu nebyly doručovány povinným.

Ve vyjádření ke kárné žalobě obviněný exekutor upozornil, že exekuční řád neobsahuje žádné ustanovení, kterým by byly stanoveny jakékoliv lhůty pro činnost exekutora v exekučním řízení. Z tohoto důvodu nelze dovodit, jaká lhůta může být objektivně považována za průtahy v řízení, a nemůže být naplněna skutková podstata kárného provinění dle § 116 odst. 2 exekučního řádu. Kárná žalobkyně neuvádí konkrétní ustanovení exekučního řádu, které mělo být postupem exekutora porušeno. Dle názoru obviněného exekutora jediným ustanovením, ze kterého mohla kárná žalobkyně vycházet, by mohl být § 2 exekučního řádu, dovozuje však, že porušení tohoto ustanovení by mohl shledat pouze Ústavní soud. Dalším rozбором ustanovení § 2 exekučního řádu exekutor dospěl k závěru, že exekutorům, na rozdíl od soudů, žádný zákon neukládá povinnost vyřizovat věci bez průtahů. Neexistenci zákonem stanovených lhůt k vyřizování jednotlivých úkonů v exekučním řízení chápe jako výraz individuálního rozhodování a nezávislého postavení exekutora. Dále vyjadřuje přesvědčení, že prodleva při doručování písemností povinným neměla žádný vliv na jeho rozhodování a zákonnost postupu v předmětném exekučním řízení. Dle názoru obviněného exekutora nedošlo z jeho strany k porušení exekučního řádu a na jeho jednání nelze pohlížet jako na jednání, které by naplnilo znaky kárného provinění ve smyslu § 116 odst. 2 exekučního řádu. Navrhuje proto zamítnutí kárné žaloby jako nedůvodné.

Kárný senát Nejvyššího správního soudu si na návrh kárného žalobce vyžádal od obviněného exekutora zaslání exekučního spisu zn. 25 Ex 1404/05, z jehož obsahu k výše uvedeným skutečnostem ověřil následující:

Usnesením Okresního soudu v Lounech ze dne 18. 5. 2005, č. j. Nc 4957/2005 - 8, byla ve prospěch oprávněné České spořitelny, a. s., nařízena exekuce na majetek čtyř povinných (J. M., R. M., J. M., B. B.) pro vymožení částky 19 842,82 Kč s příslušenstvím (včetně úroku ve výši 6 %). Provedením exekuce byl pověřen JUDr. J. G., soudní exekutor Exekutorského úřadu Praha 6. Opravným usnesením téhož soudu ze dne 13. 12. 2006 bylo opraveno záhlaví původního usnesení, a to změnou data narození třetí povinné J. M. Po úkonech směřujících ke zjištění majetku povinných vydal soudní exekutor v květnu, srpnu a září 2007 několik exekučních příkazů postihujících majetek povinných. Dle doručenek přiložených k originálům exekučních příkazů ve spisu vedeném exekutorem byly tyto exekuční příkazy předány k poštovní přepravě na konci prosince 2008, a to jak povinným, tak i osobám, které měly dle těchto příkazů majetek zajistit (plátcí mzdy, plátcí dávek). Výjimkou byl pouze exekuční příkaz č. j. 25 Ex 1404/05 - 36, o provedení exekuce prodejem nemovitosti, který byl doručen Katastrálnímu pracovišti v Lounech dne 5. 6. 2007. Posledním z vydaných exekučních příkazů byl příkaz ze dne 12. 9. 2007, č. j. 25 Ex 1404/05 - 44, o provedení exekuce srážkami ze mzdy povinné R. M. vůči plátcí mzdy T-Mobile Czech Republic, a. s. Dle doručenky přiložené k originálu tohoto exekučního příkazu byl tento doručen povinné dne 9. 6. 2009, doklad o doručení či předání k přepravě plátcí mzdy není součástí spisu. Dalším dokumentem zařazeným do spisu dle jeho data je přípis povinné R. M. ze dne 5. 1. 2009. Povinná R. M. podala dne 14. 1. 2009 na obviněného exekutora žalobu dle zákona č. 82/1998 Sb., v níž se domáhala výpočtu úroků z prodlení pouze k datu vydání exekuce s odůvodněním, že v případě podání informace o vedení exekučního řízení by dlužnou pohledávku okamžitě uhradila. Dále exekuční spis obsahuje rozsáhlou korespondenci povinné R. M. a J. B. s exekutorským úřadem

obviněného exekutora. Dne 4. 6. 2009 byly usnesením soudního exekutora veškeré exekuční příkazy zrušeny z důvodu vymožení pohledávky.

K ústnímu jednání v kárném řízení se dostavila pověřená zástupkyně kárného žalobce a v substituci obhájce obviněného exekutora (dále jen „obhájce“). JUDr. J. G. se k jednání nedostavil, přestože mu bylo předvolání k tomuto jednání doručeno dne 7. 6. 2010. Na dotaz předsedkyně kárného senátu obhájce uvedl, že exekutor se z účasti na ústním jednání omlouvá ze zdravotních důvodů. Vzhledem ke skutečnosti, že toto tvrzení nebylo kárnému senátu nijak doloženo, bylo mu oznámeno až při zahájení jednání a nebylo ani spojeno s návrhem na odročení ústního jednání, kárný senát dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro projednání věci bez přítomnosti obviněného soudního exekutora dle § 17 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb. Zástupkyně kárného žalobce přednesla kárnou žalobu shodně s jejím písemným vyhotovením. Obhájce obviněného exekutora zdůraznil nutnost vymezení pojmu „průtah“. Uvedl, že zákon soudním exekutorům nestanoví žádné lhůty pro vyřízení jednotlivých úkonů a vedení řízení. Pokud zákon tyto lhůty neupravuje, pak se nelze dopustit jeho porušení. Dle názoru obhájce nelze vyloučit, že zákonodárce exekuční řád takto koncipoval záměrně. Exekutor může mít v určitých případech zájem na úmyslném nepokračování v exekučním řízení, například z důvodu umožnění dlužníkům nalézt přijatelné řešení jejich situace. Záleží pouze na úvaze soudního exekutora, zda v řízení bude konat či nikoli. Obhájce nicméně připustil, že tento stav nečinnosti nesmí přesáhnout nepřiměřenou délku, např. 5 let. Upozornil, že v řízení před soudy je obvyklé, že není učiněn žádný úkon po dobu 2 až 3 let a tato doba není hodnocena jako průtah v řízení. Není důvodu hodnotit odlišně řízení před soudy a exekuční řízení vedené soudním exekutorem, neboť oba reprezentují stát. V daném případě byl obviněný soudní exekutor v řízení nečinný na základě telefonické dohody s oprávněným. Na dotaz předsedkyně kárného senátu, jaký mohl mít takový pokyn důvod, obhájce žádný konkrétní důvod neuvedl, dle jeho tvrzení si jej s odstupem času nevybavuje ani obviněný exekutor. Pravděpodobně se mohlo jednat o odprodej pohledávek. Zdůraznil, že se jednalo o přání klienta, které exekutor respektoval. V projednávané věci tento pokyn exekutorovi sdělila zaměstnankyně oprávněného, paní M., obhájce si však nebyl vědom, zda jmenovaná nadále u oprávněného pracuje či nikoliv. Obviněný exekutor s ní o pokynu nepokračovat v exekuci hovořil pouze telefonicky, v praxi není možné vyhotovovat o těchto jednáních zápisy do exekučních spisů, a to z důvodu množství projednávaných věcí. Obhájce exekutora navrhl provést důkaz dotazem na paní M., zaměstnankyni České spořitelny, pobočka Ústí nad Labem, tj. oprávněného. Tento důkaz měl být proveden za účelem prokázání tvrzení, že oprávněný udělil exekutorovi pokyn nečinit v exekučním řízení žádné úkony.

Zástupkyně kárného žalobce na dotaz kárného senátu uvedla, že dle jejího názoru je hraniční dobou nečinnosti v exekučním řízení doba 12 měsíců. V závěrečné řeči označila tvrzení obhájce exekutora, podle kterého v exekučním řízení nebylo konáno na pokyn oprávněného, za účelové. Obviněný exekutor se k průtahům ve věci několikrát v minulosti vyjádřil a v žádném z vyjádření toto tvrzení neuvedl, ve spise k němu nejsou žádné doklady. Dle názoru zástupkyně kárného žalobce by však ani takový pokyn nemohl ospravedlnit vzniklé průtahy v řízení. Každý má právo, aby jeho věc byla projednána bez zbytečných průtahů, toto právo účastníků řízení musí respektovat i soudní exekutor.

Obhájce kárně obviněného exekutora v závěrečné řeči odkázal na již uvedené skutečnosti. Dále zdůraznil, že žádným transparentním a legitimním způsobem nebylo definováno, kdy dochází v exekučním řízení k průtahům, v žádném případě nelze akceptovat interní rozhodnutí kárného žalobce, dle něhož je průtahem každá nečinnost delší 12 měsíců. Obviněný exekutor vede dlouhodobě velké množství exekučních řízení, zatím nebyl pravomocně shledán vinným z kárného provinění, což dokládá, že jeho činnost probíhá v souladu se zákonem. Navrhl kárnou žalobu zamítnout.

Kárný senát zamítl návrh na doplnění dokazování výpovědí případné zaměstnankyně České spořitelny, a. s., pobočky v Ústí nad Labem, paní M., který obhájce exekutora navrhl za účelem prokázání tvrzení, že exekutor byl v řízení po dobu více než 15 měsíců nečinný na základě pokynu oprávněného. Nejprve je nutno poukázat na nedůvěryhodnost tohoto tvrzení. Obviněný exekutor byl kárným žalobcem vyzván k podání vyjádření ihned po podání stížnosti ze strany R. M. na jeho postup v exekučním řízení, tj. v březnu 2009. Exekutor se ve svých vyjádřeních ze dne 19. 3. 2009 a ze dne 15. 5. 2009, tedy bezprostředně po ukončení namítaných průtahů v řízení, o případných pokynech oprávněného k dočasnému pozastavení exekučního řízení vůbec nezmiňuje. Naopak ve vyjádření ze dne 15. 5. 2009 uvádí, že exekuční příkazy vydané v roce 2007 „*jsem prozatím doručil pouze na instituce evidující postižený majetek povinných, a to proto, abych povinným předčasně nevyzradil, že je na jejich majetek nařízena exekuce a neumožnil jim tak zmaření účelu exekuce*“. Dle kárného senátu je tedy tvrzení přednesené obhájcem při ústním jednání, dle něhož byl exekutor v řízení nečinný z důvodu udělení pokynu oprávněným, v přímém rozporu s předchozími vyjádřeními obviněného exekutora, zejména s citovaným vyjádřením ze dne 15. 5. 2009, přičemž důvody tohoto rozporu nebyly nijak vysvětleny. Obhájce exekutora přitom k tvrzení ohledně nečinnosti na pokyn oprávněného nepřipojil žádné další skutečnosti, které by toto tvrzení propojovaly se skutkovým stavem daného případu. Uvedl, že se jednalo o jediný telefonický hovor, jehož podrobnosti si již ani samotný exekutor není schopen vybavit. Soudní exekutor má v kárném řízení právo hájit se uvedením jakýchkoliv skutečností, které uzná za vhodné. Pokud jsou však některá jeho tvrzení zjevně ve vzájemném rozporu, a to bez poskytnutí jakéhokoli zdůvodnění těchto nesrovnalostí, pak musí nést důsledky z tohoto vyplývající, tj. případný závěr o nevěrohodnosti či rozporuplnosti těchto tvrzení. V souhrnu lze k návrhu na doplnění dokazování konstatovat, že obhájce obviněného exekutora žádal provést důkaz k tvrzení, které bylo v rozporu s předchozími vyjádřeními exekutora, nenavazovalo na další skutkové okolnosti případu a bez uvedení dalších doplňujících podrobností se i z hlediska logického usuzování jevílo jako nevěrohodné.

Kárný senát však předmětný návrh obhájce exekutora na doplnění dokazování zamítl zejména pro jeho nadbytečnost. Předmětem kárného řízení bylo řešení otázky, zda se obviněný exekutor v jím vedeném exekučním řízení dopustil průtahů, pokud nečinil po dobu cca 15 měsíců žádné úkony směřující k vymožení předmětné pohledávky. Jak je uvedeno níže, k samotné existenci nečinnosti měl kárný senát k dispozici dostatek důkazů, obviněný exekutor navíc nečinnost v řízení nepopíral, činil sporným pouze její důvody a rozpor se zákonem. Kárný senát dospěl v této souvislosti k závěru, že skutečnost, zda k nečinnosti exekutora v exekučním řízení dal či nedal pokyn oprávněný, není pro kárnou odpovědnost exekutora v tomto řízení relevantní. Ani prokázaná existence takového pokynu by totiž nezbavovala exekutora odpovědnosti za jeho rozhodnutí ohledně postupu

v řízení. V dané věci exekutor nekonal v řízení žádné úkony poté, kdy zjistil majetek povinných a vydal exekuční příkazy. Tyto příkazy nedoručil ani osobám, které podle nich měly majetek povinných zabavovat, učinil tak až za dobu více než 15 měsíců. Exekutor v exekučním řízení vykonává pravomoc svěřenou mu veřejnoprávními předpisy, je na něj delegována část státní moci, jejímž nositelem je původně soud (§ 1 odst. 2, § 28 exekučního řádu). V souvislosti s tím je mu také stanovena povinnost vykonávat tuto činnost nezávisle a nestranně (§ 2 exekučního řádu) a je též logicky povinen respektovat veškeré platné právní předpisy včetně těch, které účastníkům zaručují právo projednat věc bez zbytečných průtahů (§ 46 odst. 1 exekučního řádu, čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). V souladu s uvedenými povinnostmi je tedy nepřipustné, aby soudní exekutor v průběhu exekučního řízení na případný pokyn jednoho z účastníků exekučního řízení porušoval zákonem stanovené povinnosti k újmě ostatních účastníků.

Je zřejmé, že postavení soudního exekutora nelze beze zbytku přirovnat k postavení soudu. Kárný senát neopomíná, že soudní exekutor vystupuje při své činnosti v postavení podnikatele dle obchodního zákoníku. Na rozdíl od soudu tedy provádí exekuční činnost za účelem dosažení zisku a ve vztahu k oprávněnému na vlastní riziko (shodně viz usnesení Ústavního soudu ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. II. ÚS 150/04, dostupné na <http://nalus.usoud.cz>, stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Ústavního soudu). V průběhu exekuce se charakter postavení soudního exekutora mění. O jeho odměně je soudem v závěru exekuce rozhodováno v rámci rozhodnutí o nákladech řízení, přičemž zde je exekutor ve vztahu k soudu v postavení účastníka řízení (včetně práva na odvolání). Vzhledem k podnikatelské povaze činnosti exekutora je před zahájením konkrétního exekučního řízení v jeho zájmu vykonávat aktivity směřující k propagaci jeho činnosti a získávání potencionálních „klientů“, tj. osob, které jej v souladu s § 28 exekučního řádu navrhnou k provedení exekuce. Po zahájení samotné exekuční činnosti však již vystupuje jako veřejný činitel, tj. ve vrchnostenském postavení vůči ostatním účastníkům řízení, na něhož je v určitém rozsahu přenesen výkon státní moci. Ani v této fázi řízení není zcela vyloučeno, aby soudní exekutor zohlednil pokyny či návrhy vznesené některým z účastníků řízení, avšak vždy musí dodržovat zásadu rovnosti účastníků, nestrannost a vázanost právními předpisy. Pokud účastník řízení požádá soudního exekutora, aby mu na základě vážných důvodů, o jejichž existenci není pochyb, ponechal určitý přiměřený časový prostor k vyřešení situace, která by se jinak plynulým pokračováním exekučního řízení se vši pravděpodobností vyvinula v jeho neprospěch, pak vyhovění takové žádosti nemusí být nutně vždy v rozporu s výše uvedenými povinnostmi exekutora. Soudní exekutor si však zmíněných povinností musí být vědom a s přihlédnutím ke konkrétním skutkovým okolnostem případu musí rozhodnout, kdy je návrh účastníka řízení akceptovatelný a kdy již překračuje zákonem stanovené meze spravedlivého procesu. V každém případě se soudní exekutor vystavuje nebezpečí, že nebude schopen obhájit vedení řízení v souladu se zákonem, pokud případnému podnětu účastníka k nestandardnímu postupu vyhoví, avšak v exekučním spisu jej nezaznamená. Postup soudního exekutora není vzhledem k účastníkům řízení svázán natolik přísnými pravidly jako je tomu v řízení soudním, přesto však jednání s některým z účastníků a jeho výsledek v žádném případě nemůže vzbuzovat pochybnosti o jeho nestrannosti. Ostatně i pouhá pochybnost ohledně poměru k účastníkům řízení zakládá dle § 29 exekučního řádu důvod vyloučení exekutora z provedení exekuce. Exekutor tedy vzhledem ke svému vrchnostenskému postavení při exekučním řízení nemůže mít k oprávněnému jakožto

jednomu z účastníků řízení podobný vztah, který má například advokát ke svému klientovi. Soukromoprávní povaha vztahu, která je vlastní pro poměr mezi klientem a právním zástupcem, je neslučitelná s vrchnostenským postavením soudního exekutora ve fázi provádění exekuce. Shodně se k této otázce vyjádřil Nejvyšší soud ve svém stanovisku k výkladu zákona č. 120/2001 Sb., sp. zn. Cpjn 200/2005, bod XIV., dostupném na www.nsoud.cz, dle něhož: „Pro řízení o výkon rozhodnutí (a totéž musí platit i pro řízení exekuční) je příznačné, že obecné civilněprocesní zásady dispoziční a projednací (zejména ve stadiu provedení výkonu, resp. exekuce) jsou nepřehlédnutelně omezeny; nejde zde jen o subjektivní zájem té či oné procesní strany, nýbrž současně o autoritu státu ve vztahu k právu vůbec, konkrétně pak k tomu jeho poslání, jímž ztělesňuje garance jeho faktické vynutitelnosti (tj. reálné vykonatelnosti kvalifikovaných titulů). Právní stát je povinen ji zajistit nikoliv jakkoli, nýbrž opět v mezích práva, tedy též se zřetelem k principu adekvátní ochrany povinného, a tudíž i nestranně (srov. též citované ustanovení § 29 ex. ř.)“.

Soudní exekutor tedy nemůže přizpůsobovat řízení pokynům jednoho z účastníků, které by byly v rozporu se zákonem. Jak je uvedeno výše, kárný senát považoval tvrzení ohledně nečinnosti exekutora v řízení na pokyn oprávněného za účelové. Avšak i tehdy, pokud by oprávněný skutečně pokyn nekonat v exekučním řízení žádné úkony po dobu 15 měsíců exekutorovi udělil, pak by tento pokyn jednoznačně překračoval možnosti a oprávnění exekutora přizpůsobit zákonem stanovené povinnosti individuálním požadavkům účastníka řízení, a tedy by byl v rozporu s ustanovením § 2, § 46 odst. 1 exekučního řádu a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Ať již tedy takový pokyn byl či nebyl ze strany oprávněného udělen, jeho existence by nezbavila soudního exekutora odpovědnosti za případnou nečinnost vyvolanou tímto pokynem. Soudní exekutor by byl takový pokyn povinen vyhodnotit jako pokyn *contra legem* a v exekučním řízení postupovat dále v souladu se zákonem. Kárný senát proto na tomto místě opětovně uvádí, že z tohoto důvodu bylo doplňování dokazování navrhované ze strany obhájce exekutora shledáno jako nadbytečné, neboť jakýkoliv jeho výsledek by nemohl mít vliv na posouzení kárného provinění obviněného exekutora.

Kárný senát považoval shora uvedené důkazy za dostatečné pro rozhodnutí ve věci samé. Z výše citovaného obsahu exekučního spisu sp. zn. 25 EX 1404/05 vyplývá, že skutek tak, jak je popsán v kárné žalobě, se skutečně stal. Kárný senát tedy posuzoval, zda takto prokázané jednání naplňuje skutkovou podstatu kárného provinění exekutora dle § 116 odst. 2 exekučního řádu.

Obecně nelze souhlasit s tvrzením obviněného exekutora, že je zcela na jeho vůli, v jakých lhůtách činí jednotlivé úkony v exekučním řízení. Jak je stručně uvedeno výše, povinnost postupovat plynule, rychle a účelně, je v exekučním řádu zakotvena v § 46 odst. 1 (ve znění současném i ve znění účinném v době vzniku a průběhu vytýkaných průtahů), ve spojení s § 2 exekučního řádu. Tato povinnost je odvozena z jedné ze základních procesních zásad řízení vyjádřené v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a soudní exekutor je povinen tuto zásadu dodržovat na základě již zmíněného § 2 exekučního řádu a rovněž § 52 exekučního řádu, ve znění účinném do 30. 10. 2009 (v současném znění se jedná o § 55b exekučního řádu). Výklad, podle kterého proti případné nečinnosti exekutora zákon neposkytuje prostředky ochrany, je zcela nepřijatelný. Jak je konstantně judikováno, právo na řízení bez průtahů je součástí práva na spravedlivý proces, jehož se

může domáhat každý v každém stadiu řízení. Exekutor je tedy povinen v řízení postupovat bez zbytečných průtahů, aby nedocházelo k porušování práv a právem chráněných zájmů účastníků řízení či třetích osob.

Přestože exekuční řád, občanský soudní řád ani Listina základních práv a svobod explicitně nedefinují pojem „průtah“, je zřejmé, že se jedná o neodůvodněnou a nepřiměřenou nečinnost v řízení, přičemž právě neodůvodněnost a nepřiměřenost bude nutno před vyslovením závěru o průtazích zkoumat v každém jednotlivém případě, a to individuálně, dle konkrétních skutkových okolností, s přihlédnutím k povaze a složitosti věci, chování účastníků či třetích osob, atd. Nutnost zohlednění konkrétních poměrů v každé projednávané věci je proto neslučitelná s názorem předneseným zástupkyní kárného žalobce, která jako jediné hledisko pro definici průtahů označila časový úsek nečinnosti přesahující dobu 12 měsíců. Je zřejmé, že pokud v exekučním řízení není po dobu jednoho roku učiněn žádný úkon, je vhodné či nutné zjistit příčinu tohoto stavu, avšak dle názoru kárného senátu nelze výhradně na základě této skutečnosti paušálně dovodit, že v dané věci došlo k neodůvodněné a nepřiměřené nečinnosti exekutora zakládající vznik kárného provinění.

Kárný senát se neztotožnil ani s obranou obviněného exekutora, že průtahy jakožto porušení práva na spravedlivý proces může hodnotit pouze Ústavní soud. V kárném řízení je posuzováno, zda exekutor porušil povinnost, kterou mu stanoví zákon či jiný právní předpis, kterým je vázán. Ve vztahu k vedení řízení bez zbytečných průtahů pak není na základě výše uvedeného sporu, že zákon tuto povinnost exekutorům stanoví. Dle § 28 exekučního řádu se úkony exekutora považují za úkony exekučního soudu, libovůle při rozhodování včetně libovůle co do časového rozměru vedení řízení, je tedy vyloučena. Je taktéž nutno zdůraznit, že v kárném řízení není primárně posuzováno, zda případné průtahy měly či neměly ve svém důsledku dopad do hmotněprávní sféry účastníků řízení, ale zda je lze v projednávané věci hodnotit jako porušení povinnosti uložené zákonem, které dosahuje intenzity kárného provinění.

K tvrzení obhájce obviněného exekutora, že povinnost činit úkony bez průtahů v exekučním řízení dosud nebyla pro exekutory žádným transparentním způsobem stanovena a vyložena, kárný senát Nejvyššího správního soudu odkazuje na existující judikaturu senátů Kárné komise Exekutorské komory České republiky (dále též „Exekutorská komora“). Již v rozhodnutí Kárné komise Exekutorské komory ze dne 9. 10. 2007, č. j. KŽ 21/06 - 71, je jednoznačně uvedeno, že *„soudní exekutor musí v řízení postupovat bez zbytečných průtahů tak, aby nedocházelo k porušování práv a právem chráněných zájmů fyzických a právnických osob. Kárný senát ve světle uvedené judikatury Ústavního soudu má za to, že průtahy v řízení před soudním exekutorem lze charakterizovat jako nečinnost tohoto exekutora, který neprovádí úkony směřující ke skončení věci v přiměřené lhůtě, i když tato nečinnost nemá zpravidla vliv na zákonnost rozhodnutí“*. Podobnou definici průtahů, jakož i skutečnost, že nečinnost soudního exekutora může založit jeho kárné provinění, senát Kárné komise Exekutorské komory konstatoval též např. v rozhodnutí ze dne 20. 2. 2009, č. j. KŽ 1/08 - 22. Výklad ustanovení § 2 a § 46 odst. 1 exekučního řádu a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, vztahujících se k povinnosti soudního exekutora postupovat bez zbytečných průtahů, tedy byl v minulosti proveden i samotným orgánem samosprávy exekutorů.

Ke konkrétním okolnostem dané věci kárný senát uvádí, že nečinnost obviněného exekutora byla shledána v období od 12. 9. 2007 do 31. 12. 2008, tedy v trvání cca 15 a půl měsíce. K délce nečinnosti však přistupují i další okolnosti - prakticky celou výše uvedenou dobu lze hodnotit jako průtahy, neboť exekutor vydal po zjištění majetku exekuční příkazy, na jejichž základě měl být majetek zajištěn, a přestože neshledal jakoukoli překážku, exekuční příkazy nezaslal třetím osobám, které podle nich měly konat. Pro toto jednání nelze nalézt relevantní důvody (viz výše odůvodnění k odmítnutí akceptace případného pokynu oprávněného), neboť se jednalo o nečinnost při zcela nenáročném úkonu, k němuž již nebylo třeba vykonat nic jiného, nežli vyhotovené písemnosti odeslat. Je zřejmé, že povinní se do svého postavení dostali primárním porušením povinnosti uhradit dlužnou pohledávku, avšak jakožto účastníci exekučního řízení nemohou být bez důvodů vystaveni bezdůvodným či svévolným zásahům soudního exekutora, zde v podobě bezdůvodného prodloužení exekučního řízení o dobu více než 15 měsíců. Neprovedení zcela jednoduchého úkonu spočívajícího v odeslání připravených listin nelze ospravedlnit velkým pracovním zatížením soudního exekutora a jeho úřadu.

Na základě uvedených skutečností kárný senát dospěl k závěru, že dobu 15 měsíců, po kterou obviněný soudní exekutor neodeslal již vyhotovené exekuční příkazy, a to ani osobám, které na jejich základě měly zabavovat majetek povinných za účelem úhrady dlužné pohledávky, je nutno hodnotit jako neodůvodněnou a nepřiměřenou nečinnost v řízení. Tato nečinnost měla za následek opožděné vymožení plnění oprávněnému a nejistotu povinných ohledně jejich stavu, a z tohoto důvodu byla kárným senátem posouzena jako závažné porušení povinností stanovených zákonem, čímž byla naplněna skutková podstata kárného provinění soudního exekutora ve smyslu § 116 odst. 2 exekučního řádu. Kárný senát naopak nepřisvědčil návrhu kárného žalobce, podle kterého soudní exekutor nečinností v řízení závažně nebo opětovně narušil důstojnost exekutorského povolání. Kárný žalobce toto tvrzení nijak neupřesnil, nedoložil, v čem narušení důstojnosti spatřuje a z čeho jej dovozuje. Kárný senát je s výjimkou návrhu na uložení kárného opatření návrhem kárného žalobce vázán a není oprávněn jeho skutkové vymezení překročit.

Při úvaze o druhu ukládaného kárného opatření přihlížel kárný senát ke všem okolnostem, které během řízení vyšly najevo. Zejména vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o první postih obviněného exekutora v pravomocně ukončeném kárném řízení, kárný senát považoval za odpovídající uložení kárného opatření písemného napomenutí dle § 116 odst. 3 písm. b) exekučního řádu.

P o u č e n í: Odvolání proti rozhodnutí v kárném řízení **n e n í** přípustné.

V Brně dne 1. září 2010

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně kárného senátu
pro řízení ve věcech soudců

